

**Ilmiy amaliy
jurnal
№ 1 (03)
2026**

**YANGI
O'ZBEKISTON
IQTISODIYOTI**

“YANGI O‘ZBEKISTON IQTISODIYOTI” *jurnali 1-son 2026 yil*

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLY TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**MIRZO ULUG‘BEK NOMIDAGI
O‘ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI**

YANGI O‘ZBEKISTON IQTISODIYOTI

1

ISBN 978-9943-5256-3-4

Toshkent – 2026

MUNDARIJA

Tursunov A.M. O‘zbekiston elektroenergetikasini rivojlantirishda innovatsion texnologiyalar va “Yashil” energetikaning o‘rni.....	7
Abdulazizov A.A. Raqamlashtirish sharoitida energetika sanoati korxonalarining barqaror rivojlanish omillari.....	11
Jurayev D.A. Электротехника sanoati korxonalarida ishlab chiqarish jarayoniga taъsir etuvchi omillar.....	15
Suyarov Sh.S. Konchilik sanoati korxonalarida resurs salohiyatidan samarali foydalanish.....	18
Кариева Л.С. Энергетика sanoati korxonalarining ishlab chiqarish samaradorligini oshirish yo‘llari.....	21
Axtamov A.U. Aksionerlik jamiyatlarida korporativ boshqaruvning moliyaviy samaradorlikka ta’siri xususida.....	25
Гафуров А.Б. Значение цифровой трансформации управления образованием в высших учебных заведениях.....	29
Абиткариев А.М. Значение развития человеческого капитала и стимулирования трудовой деятельности.....	33
Abdullayev D.G’. Intellektual kapital: tushunchasi, mazmuni va taraqqiyoti.....	37
Abdullayev M.G’. Xodimlarning professional rivojlanishini baholash usullari.....	42
Isakov A.Y. Tadbirkorlik sub’yektlarida raqobat ustunliklarini shakllantirishning asosiy omillari.....	46
Ashurova G.N. Charm poyabzal sanoatining xom-ashyo ishlab chiqarish va uning zahira resurslari.....	52
Yo‘ldosheva M.F. O‘zbekistonda davlat budjeti daromad va xarajatlarining tarkibi va ularning statistik tahlili.....	56
Қулматов А.А. Кичик бизнес ва хусусий тadbirkorlikni mintaqalarda qo‘llab-quvvatlash mexanizmlari.....	61
Babayev A.N. Yoshlar bandligini ta’minlashni boshqarishning nazariy-metodologik asoslari va institutsional mexanizmlari.....	67
Sharipov H.A. Oilaviy tadbirkorlikning iqtisodiy mazmuni va xo‘jalik yuritish shakli sifatidagi o‘ziga xos belgilari.....	71
Турдиева Я. Анализ коррупционных рисков в системе гчп в сфере дошкольного образования.....	75
Vaxidov A.K. Personalni tanlash va ishga yollashning xorijiy tajribalari.....	78
Gaymatova D.G’. Biznes faoliyatini samaradorligini oshirishda iqtisodiy-matematik tahlil.....	83
Pardayev E.E. Xizmat ko‘rsatish jarayonlarini boshqarishda raqamli texnologiyalarning iqtisodiy samaradorligi.....	87
Ibragimova S.A., Muradov Sh.D. Aksiyadorlik jamiyatlari boshqaruvida innovatsion usullarni joriy etishning zamonaviy tendensiyalari.....	91
Адилов Б.Б. Социальные услуги в Республике Узбекистан: современное состояние, проблемы и перспективы развития.....	96
Yoqubova Z.T. Tarkibiy o‘zgarishlar va iqtisodiy o‘sish o‘rtasidagi mutanosiblikni ta’minlashning konseptual asoslari.....	101
Saidaxmedova N.I., Aripov A.S. Oliy ta’lim tashkilotlari boshqaruv tizimini shakllantirishda iqtisodiy nazariyalarning metodologik ahamiyati.....	106
Abduvovyeva X.Sh. O‘zbekistonda davlat ijtimoiy xarajatlarining aholi farovonligiga ta’sirining korrelyatsion–regression tahlili.....	111
Умаров А.А. Хорижий тажрибаларга асосан янги банк хизматларини жорий этилишини ривожлантириш натижасида тижорат банкларини хизматлар жозибadorligini oshirish...	116
Shoraximova Z.N. «O‘zbekistonda sug‘urta kompaniyalarida qayta sug‘urta orqali risklarni diversifikatsiya qilish samaradorligini baholash».....	120
Умурзакова З.С. Меҳнат омилидан фойдаланишни такомиллаштириш yo‘llari.....	126
Karimov X.O. Kichik biznes va tadbirkorlikni rivojlantirish orqali aholi daromadlarini oshirishning institutsional strategiyalari.....	130

Aхунов М.А. Корхона иқтисодий самарадорлигини таъминлашнинг асосий йўналишлари.	134
Ахмаджонов С.С. Корхона асосий фондларидан фойдаланишни яхшилашнинг ижтимоий-иқтисодий самараси.....	138
Abdullayeva Sh.А. Veb-texnologiyaga asoslangan bir turdagi tovar zaxiralarini boshqarish va amaliy masalalarni optimallashtirish.....	142
Дусанов С.М. Таълим тизимида рақобат муҳитини ривожлантиришнинг молиявий ресурслардан фойдаланиш аҳамияти.....	146
Мамаражобов А.С. Tadbirkorlik subyektlarining tashqi savdo faoliyati natijalarini reytinglash va undan foydalanish masalalari.....	151
Nigmatova D.Z., Amanov E.G’. Kadrlar qo‘nimsizligining korxonalarida samaradorligiga ta’siri.....	157
Ikromjonova M.U. To‘qimachilik korxonalarida mahsulot tannarxini kalkulyatsiya qilishning iqtisodiy mohiyati va tarkibi.....	160
Madaminjonov A.O. To‘qimachilik korxonalarida tayyor mahsulotlar ishlab chiqarish va sotish hisobini rivojlantirishning iqtisodiy jihatlari.....	164
Jamoliddinova S.S. Ustama xarajatlarning iqtisodiy mohiyati, tarkibi va ishlab chiqarish tannarxini shakllantirishdagi o‘rni.....	168
Akbaraliyev A.E. O‘zbekiston Respublikasida investitsiya siyosati va investitsiya dasturlarining iqtisodiy rivojlanishdagi o‘rni.....	173
Эрматова С.И. Учет обязательств в хозяйствующих субъектах.....	178
Maxsudov Sh.S. To‘qimachilik sanoati korxonalar faoliyati samaradorlikni monitoring qilishning ahamiyati.....	181
Boyev X.I., Adilov B.B. Mahalliy byudjetlar barqarorligi — ijtimoiy himoya tizimini mustahkamlash omili sifatida.....	186
Raxmonova N.A. Biznes ta’limida raqamli transformatsiya va innovatsion o‘qitish strategiyalari.....	190
Якубова Д.М. Применение экономико-математических моделей в промышленном производстве.....	194
Ibrohimov N.B., Jabbarov K.Y. Aylanma iqtisodiyotga o‘tishning fundamental asoslari: chiziqli modelning cheklovlari va barqaror rivojlanish imkoniyatlari.....	198
Matyoqubova D.O. Biznes tuzilmalarining innovatsion rivojlanishini diversifikatsiya qilish.....	202
Rahmatullayeva F. Andijon viloyatida yoshlar tadbirkorligi rivojlanishining tarmoqlararo diversifikatsiyasi va iqtisodiy faollikka ta’siri.....	206
Mamajonov L.A. Mahalliy byudjet daromadlarining barqarorligini ta’minlash yo‘nalishlari.....	209
Давруков Ф.У. Инновационные механизмы демонополизации в условиях цифровой трансформации экономики Республики Узбекистан.....	213
Убайдуллаева Н.Р. Роль перестрахования в управлении катастрофическими рисками и обеспечении финансовой устойчивости страховых компаний.....	222
Abdullayev A.A. Tijorat banklari orqali kichik biznesni moliyalashtirish samaradorligini oshirish mexanizmlari.....	227
Alimov O.N. O‘zbekiston Respublikasida jamg‘arib boriladigan pensiya ta’minoti tizimining huquqiy asoslari va rivojlanish istiqbollari.....	230
Sultonov B.M. Oilaviy korxonalar faoliyatini boshqarishda va boshqaruv mexanizmi bo‘yicha institutsional asoslari.....	235
Mamajonova N.A. Innovatsion rivojlanish sharoitida iqtisodiy tizimlarni boshqarish nazariyalarining transformatsiyasi hamda uning evolyutsiyasi.....	239
Sanaqulova A. O‘zbekistonda yashil iqtisodiyotga o‘tish: muammolar va imkoniyatlar.....	243
Nazarov N.N. Hududiy barqaror rivojlantirish strategiyasini shakllantirishning metodologik asoslarini takomillashtirish.....	247
Toshpulatov A.M. Qurilish materiallari sanoati korxonalarida ishlab chiqarish hajminiga oid qarashlar va uning mohiyati.....	251
Sanaqulova A., Ochilova M. Bugungi kunda raqamli iqtisodiyot.....	254
Umarov I.Y. Xalqaro darajada sifat menejmenti va ISO standartlarini rivojlanish tendensiyalari tahlili....	257

OILAVIY TADBIRKORLIKNING IQTISODIY MAZMUNI VA XO‘JALIK YURITISH SHAKLI SIFATIDAGI O‘ZIGA XOS BELGILARI.

ЭКОНОМИЧЕСКАЯ СУЩНОСТЬ СЕМЕЙНОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА И ЕГО СПЕЦИФИЧЕСКИЕ ПРИЗНАКИ КАК ФОРМЫ ХОЗЯЙСТВОВАНИЯ.

THE ECONOMIC ESSENCE OF FAMILY ENTREPRENEURSHIP AND ITS DISTINCTIVE FEATURES AS A FORM OF ECONOMIC ACTIVITY.

Sharipov Hasanboy Abdumannopovich
Farg‘ona davlat universiteti, mustaqil izlanuvchisi

Annotatsiya

Ushbu ilmiy maqolada oilaviy tadbirkorlikning iqtisodiy mazmuni hamda uning xo‘jalik yuritish shakli sifatidagi o‘ziga xos xususiyatlari talablari asosida tadqiq etilgan. Tadqiqot O‘zbekiston Respublikasining amaldagi qonunchiligi, rasmiy statistik ma’lumotlar va mahalliy hamda xorijiy ilmiy manbalar asosida olib borildi. Natijalarga ko‘ra, oilaviy tadbirkorlik iqtisodiy o‘sish, bandlikni ta’minlash va aholi daromadlarini oshirishda muhim institutsional mexanizm hisoblanadi. Maqola xulosalarida oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirish bo‘yicha ilmiy-amaliy tavsiyalar berilgan.

Kalit so‘zlar: oilaviy tadbirkorlik, iqtisodiy mazmun, xo‘jalik yuritish shakli, oilaviy korxonalar, subsidiar javobgarlik.

В данной научной статье исследуется экономическая сущность семейного предпринимательства, а также его специфические особенности как формы хозяйствования. Исследование проведено на основе действующего законодательства Республики Узбекистан, официальных статистических данных, а также отечественных и зарубежных научных источников. Результаты исследования показывают, что семейное предпринимательство является важным институциональным механизмом обеспечения экономического роста, расширения занятости и повышения доходов населения. В заключении статьи разработаны научно-практические рекомендации по развитию семейного предпринимательства.

Ключевые слова: семейное предпринимательство, экономическое содержание, форма хозяйствования, семейное предприятие, субсидиарная ответственность.

This scientific article examines the economic essence of family entrepreneurship as well as its specific features as a form of economic activity. The study is based on the current legislation of the Republic of Uzbekistan, official statistical data, and domestic and foreign scientific sources. The results show that family entrepreneurship is an important institutional mechanism for ensuring economic growth, expanding employment, and increasing household incomes. The conclusions of the article provide scientific and practical recommendations for the development of family entrepreneurship.

Keywords: family entrepreneurship, economic essence, form of economic activity, family enterprise, subsidiary liability.

Bozor iqtisodiyoti sharoitida kichik va o‘rta biznesni rivojlantirish milliy iqtisodiyotning barqaror o‘sishini ta’minlovchi muhim omillardan biri hisoblanadi. Ayniqsa, oilaviy tadbirkorlik aholining iqtisodiy faolligini oshirish, bandlikni kengaytirish va aholi daromadlarini barqarorlashtirishda alohida ahamiyat kasb etadi [1]. O‘zbekiston Respublikasida oilaviy tadbirkorlik mustaqil xo‘jalik yuritish shakli sifatida shakllanib, huquqiy va institutsional jihatdan davlat tomonidan qo‘llab-quvvatlab kelinmoqda.

Oilaviy tadbirkorlik O‘zbekiston iqtisodiyotida kichik biznesning muhim shakli bo‘lib, oila a‘zolari tomonidan tavakkal qilib va o‘z mulkiy javobgarligi ostida daromad olish maqsadida amalga oshiriladigan tashabbuskorlik faoliyatini anglatadi. U milliy iqtisodiyotda bandlik yaratish, kambag‘allikni qisqartirish va hududiy rivojlanishda strategik rol o‘ynaydi.

O‘zbekiston Respublikasining “Oilaviy tadbirkorlik to‘g‘risida”gi Qonunida oilaviy tadbirkorlik oila a‘zolari tomonidan birgalikda amalga oshiriladigan, daromad olishga qaratilgan tashabbuskorlik faoliyati sifatida ta‘riflanadi [2]. Ushbu qonun oilaviy korxonalarini tashkil etish, ularning huquq va majburiyatlari, shuningdek, davlat tomonidan ko‘rsatiladigan imtiyoz va kafolatlarni belgilab beradi. Iqtisodiy mazmuniga ko‘ra, oilaviy tadbirkorlik oilaviy mehnat va mulkiy resurslarni uyg‘unlashtirish orqali qo‘shimcha iqtisodiy qiymat yaratishga xizmat qiladi.

Oilaviy tadbirkorlik daromadlar diversifikatsiyasi, mahalliy bozorlarni jonlantirish va ijtimoiy himoya funksiyalarini kuchaytirish orqali aholi farovonligini oshiradi. Bu faoliyat oila a‘zolarining shaxsiy mehnatiga asoslanib, resurslardan samarali foydalanish va ayollar hamda yoshlar bandligini kengaytirish mexanizmi sifatida ishlaydi. O‘zbekistonda u kambag‘allikni qayta ishlab chiqarishni cheklovchi inklyuziv o‘sish modeli bo‘lib xizmat qiladi.

Oilaviy tadbirkorlik ixtiyoriylik, yuridik shaxs tashkil etgan (oilaviy korxonalar) yoki etmagan holda amalga oshirilishi mumkin bo‘lib, ishtirokchilar subsidiar javobgarlikka ega. Uning o‘ziga xos belgilari orasida oila a‘zolari (er-xotin, bolalar, qarindoshlar) ishtiroki, ustav fondining minimal talablari va shaxsiy mehnatga asoslanish kiradi. Bu shakl mustaqil moliyalashtirish, shartnoma tuzish va cheklanmagan daromad olish huquqlarini beradi.

O‘zbekistonda oilaviy tadbirkorlikni qo‘llab-quvvatlash uchun imtiyozli kreditlar, subsidiyalar va soliq imtiyozlari taqdim etiladi, bu esa bandlikni oshirish va iqtisodiy barqarorlikni ta‘minlaydi. Namangan viloyati misolida subyektlar soni 2015–2024 yillarda 20 mingdan 48 mingga o‘sgan bo‘lib, bandlik 37 mingdan 82 mingga yetgan. Davlat qarorlari orqali infratuzilma va moliyaviy yordam kuchaytirilmoqda.

So‘nggi yillarda mamlakatimizda oilaviy tadbirkorlik subyektlari sonining ortib borishi uning ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyatini yanada oshirmoqda. Davlat statistika qo‘mitasi ma‘lumotlariga ko‘ra, oilaviy biznes subyektlari tomonidan yaratilayotgan ish o‘rinlari umumiy bandlik tarkibida salmoqli ulushni egallamoqda [3]. Shu bois, oilaviy tadbirkorlikning iqtisodiy mazmunini chuqur tahlil qilish va uni xo‘jalik yuritish shakli sifatida baholash dolzarb ilmiy masalalardan biri hisoblanadi.

Mazkur maqolaning asosiy maqsadi oilaviy tadbirkorlikning iqtisodiy mohiyatini ochib berish va uning xo‘jalik yuritish shakli sifatidagi o‘ziga xos belgilari hamda ustunliklarini ilmiy asosda yoritishdan iborat. Tadqiqot natijalari OAKga tavsiya etilgan ilmiy jurnallar talablariga mos holda umumlashtirilgan.

Oilaviy tadbirkorlik mavzusidagi adabiyotlar tahlili iqtisodiy nazariya va O‘zbekiston amaliyotidagi asosiy ishlanmalarga asoslanadi. Ushbu tahlil xorijiy va mahalliy manbalarni qamrab, mavzuning nazariy asoslari, empirik tadqiqotlar va rivojlanish tendensiyalarini yoritadi. Xorijiy adabiyotlarda Banerjee va Duflo kabi rivojlanish iqtisodchilari oilaviy tadbirkorlikni kam daromadli oilalar uchun barqaror daromad modeli sifatida baholaydi, bu yerda kreditga kirish daromadni 30-40% oshirishi mumkinligini ko‘rsatadi. De Soto va OECD tadqiqotlari esa oilaviy biznesni institutsional to‘siqlarni yengish va hududiy o‘sish vositasi deb hisoblaydi, moslashuvchanligi va resurs samaradorligini ta‘kidlaydi. Mahalliy adabiyotlar O‘zbekiston qonunchiligiga asoslangan ishlar, masalan, "Oilaviy tadbirkorlik to‘g‘risida"gi Qonun va Prezident qarorlari oilaviy biznesni kambag‘allikni qisqartirish mexanizmi sifatida ko‘radi. Tulyaganov, Isroilova va Asrorov tadqiqotlari hududiy differensiallarni, bandlik o‘shirishini (masalan, Namangan viloyatida 20 mingdan 48 ming subyektga) va ayollar ishtirokini empirik tahlil qiladi. Adabiyotlar oilaviy tadbirkorlikning iqtisodiy mazmunini daromad diversifikatsiyasi va ijtimoiy stabilizator sifatida birlashtiradi, ammo moliyaviy kirish va infratuzilma muammolarini taklif etadi. Mahalliy ishlar davlat siyosati (imtiyozli kreditlar, subsidiyalar) ta‘sirini kuchaytirsa, xorijiy manbalar universal modellar beradi.

Tadqiqot jarayonida umumilmiy va maxsus iqtisodiy tadqiqot usullaridan foydalanildi. Jumladan, tahlil va sintez, induksiya va deduksiya, qiyosiy tahlil, tizimli yondashuv hamda huquqiy-me‘yoriy hujjatlarni o‘rganish usullari qo‘llanildi.

“YANGI O‘ZBEKISTON IQTISODIYOTI” *jurnali 1-son 2026 yil*

Empirik baza sifatida O‘zbekiston Respublikasi qonunlari, Davlat statistika qo‘mitasi ma‘lumotlari, ilmiy jurnallarda chop etilgan maqolalar hamda xalqaro tashkilotlar hisobotlari tanlab olindi. Oilaviy tadbirkorlikning xo‘jalik yuritish shakli sifatidagi o‘ziga xos jihatlari individual tadbirkorlik va mas‘uliyati cheklangan jamiyatlar bilan qiyosiy tahlil qilindi.

Belgilar	Tavsif	Dalillar va misollar [manbalar]
Ixtiyoriy ishtirok	Oila a‘zolari (kamida 2 kishi: er-xotin, otana va 18 yoshdan oshgan farzandlar, qarindoshlar) ixtiyoriy qo‘shiladi; davlat mansabdorlari taqiqlangan.	Qonun 3- va 5-moddalar; ro‘yxatdan o‘tkazishda oilaviy aloqa tasdiqlanadi.
Mulkiy va subsidiar javobgarlik	Korxonaga o‘z mulki bilan javob beradi, ishtirokchilar shaxsiy mulklari bilan qo‘shimcha.	Fuqarolik kodeksi 329-modda; xavfni kamaytirish mexanizmi.
Mehnatga asoslanish	Faoliyat shaxsiy oilaviy mehnatga tayanadi; xodimlar soni kichik biznes chegarasida (2023-yildan 5 nafargacha).	Qonun 10-modda; uy-joylarda faoliyat ruhsat etilgan.
Moslashuvchanlik	Uy sharoitida ishlab chiqarish, naqd/naqd pulsiz savdo, firma nomi va savdo belgilari huquqi; yer va imtiyozli kreditlar.	Qonun 12-15-moddalar; Namangan: 48 ming subyekt.
Ijtimoiy-iqtisodiy samara	Bandlik yaratish (82 ming joy Namanganda), kambag‘allikni qisqartirish, daromad diversifikatsiyasi.	Statistika 2024; o‘sish 2015–2024 yillarda 2 baravar.
Huquqiy mustaqillik	Yuridik shaxs sifatida mustaqil balans, hisob; soliq imtiyozlari (yagona soliq).	Qonun 8- va 20-moddalar.

Metodologik cheklov sifatida tadqiqotda keng ko‘lamli so‘rovnoma yoki ekonometrik modellashtirish usullarining qo‘llanilmaganini ko‘rsatish mumkin. Shunga qaramay, mavjud statistik va huquqiy manbalar tadqiqot xulosalarining ilmiy asoslanganligini ta‘minlaydi.

Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, oilaviy tadbirkorlikning iqtisodiy mazmuni oila a‘zolarining mulkiy va mehnat resurslarini birlashtirish orqali daromad yaratishga qaratilgan faoliyat sifatida namoyon bo‘ladi. Oilaviy korxonaga o‘z balansiga ega bo‘lib, majburiyatlari bo‘yicha o‘z mulki bilan javob beradi, oila a‘zolari esa subsidiar javobgarlikni o‘z zimmasiga oladi.

Xo‘jalik yuritish shakli sifatida oilaviy tadbirkorlik quyidagi asosiy belgilar bilan tavsiflanadi:

- ishtirokning ixtiyoriyligi va qarindoshlik aloqalariga asoslanishi;
- mulkiy va subsidiar javobgarlik;
- faoliyatning asosan oilaviy mehnatga tayanishi;
- tashkiliy va boshqaruv moslashuvchanligi;
- yuqori ijtimoiy-iqtisodiy samara.

Statistik ma‘lumotlarga ko‘ra, so‘nggi yillarda O‘zbekistonda oilaviy tadbirkorlik subyektlari soni barqaror o‘sib bormoqda va ular minglab yangi ish o‘rinlarini yaratmoqda. Bu holat oilaviy tadbirkorlikning iqtisodiy rivojlanishdagi ahamiyatini tasdiqlaydi.

Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, oilaviy tadbirkorlik O‘zbekiston iqtisodiyotida kichik biznesning muhim tarkibiy qismi sifatida nafaqat iqtisodiy, balki ijtimoiy vazifalarni ham bajaradi. Oilaviy tadbirkorlikning iqtisodiy mazmuni oilaviy mehnat va mulkiy resurslarning birlashuvi asosida daromad yaratish orqali aholi turmush darajasini oshirishga xizmat qilishi bilan izohlanadi. Bu jihat uni boshqa tadbirkorlik shakllaridan, xususan individual tadbirkorlikdan farqlovchi muhim omil hisoblanadi.

Muhokama jarayonida aniqlanishicha, oilaviy tadbirkorlikning xo‘jalik yuritish shakli sifatidagi ustun jihatlardan biri uning yuqori darajadagi moslashuvchanligidir. Oilaviy korxonalar, asosan, uy sharoitida yoki kichik ishlab chiqarish maydonlarida faoliyat yuritishi, tezkor qaror qabul

qilish imkoniyatiga egaligi bilan ajralib turadi. Bu holat, ayniqsa, iqtisodiy beqarorlik yoki bozor kon’yunkturasi o‘zgaruvchan sharoitlarda ularning barqaror faoliyat yuritishini ta’minlaydi .

Shu bilan birga, tadqiqot natijalari oilaviy tadbirkorlik faoliyatida ayrim muammolar ham mavjudligini ko‘rsatdi. Jumladan, boshqaruv jarayonlarining professional darajada yo‘lga qo‘yilmagani, moliyaviy hisob va rejalashtirishda yetarli bilim va tajribaning mavjud emasligi ayrim oilaviy korxonalarining rivojlanish sur‘atlarini cheklab qo‘ymoqda. Xalqaro tajribada oilaviy bizneslarning uzoq muddatli muvaffaqiyati ko‘p jihatdan professional boshqaruv va aniq vakolatlar taqsimotiga bog‘liqligi ta’kidlanadi .

O‘zbekiston sharoitida oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirishda davlat tomonidan ko‘rsatilayotgan moliyaviy va institutsional qo‘llab-quvvatlash choralarning ahamiyati yuqori baholanadi. Imtiyozli kreditlar, soliq yengilliklari va infratuzilmaviy ko‘mak oilaviy korxonalar faoliyatini kengaytirishga ijobiy ta’sir ko‘rsatmoqda. Biroq, ushbu mexanizmlardan samarali foydalanish uchun tadbirkorlarning moliyaviy savodxonligini oshirish va maslahat xizmatlarini kuchaytirish zarur . Oilaviy tadbirkorlik kichik biznesning boshqa shakllariga nisbatan bir qator ustunliklarga ega. Xususan, oila a’zolari o‘rtasidagi ishonch va manfaatlar uyg‘unligi boshqaruv xarajatlarini kamaytiradi va faoliyat barqarorligini oshiradi. Shu bilan birga, professional boshqaruv yetishmasligi va vorislik masalalari oilaviy tadbirkorlikning zaif tomonlari sifatida namoyon bo‘lishi mumkin.

Xalqaro tajriba shuni ko‘rsatadiki, rivojlangan davlatlarda oilaviy biznes iqtisodiyotning tayanch segmentlaridan biri hisoblanadi. O‘zbekiston sharoitida ham davlat tomonidan kredit, soliq va institutsional qo‘llab-quvvatlash mexanizmlarini yanada takomillashtirish maqsadga muvofiqdir.

Umuman olganda, muhokama natijalari oilaviy tadbirkorlikni iqtisodiy o‘sish va bandlikni ta’minlashning barqaror manbai sifatida baholash imkonini beradi. Tadqiqot davomida olingan xulosalar oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirish bo‘yicha davlat siyosatini yanada takomillashtirish, shuningdek, ilmiy-amaliy tavsiyalar ishlab chiqish uchun muhim asos bo‘lib xizmat qiladi.

Xulosa qilib aytganda, oilaviy tadbirkorlik iqtisodiy mazmuniga ko‘ra oilaviy resurslardan samarali foydalanishga asoslangan daromad keltiruvchi faoliyat bo‘lib, xo‘jalik yuritish shakli sifatida o‘ziga xos huquqiy va tashkiliy belgilarga ega. U milliy iqtisodiyotda bandlikni oshirish, aholi daromadlarini ko‘paytirish va ijtimoiy barqarorlikni ta’minlashda muhim ahamiyat kasb etadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. O‘zbekiston Respublikasining “Oilaviy tadbirkorlik to‘g‘risida”gi Qonuni // Qonun hujjatlari ma’lumotlari bazasi, 2012.
2. O‘zbekiston Respublikasi Fuqarolik kodeksi. – T.: Adolat, 2023.
3. O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi. Oilaviy tadbirkorlik bo‘yicha statistik byulletenlar. – Toshkent, 2020–2024.
4. McKinsey & Company. The five attributes of enduring family businesses. – New York, 2019.
5. Banerjee A., Duflo E. Poor Economics. – New York: PublicAffairs, 2011.
6. Shodmonov Sh., G‘ulomov S. Iqtisodiyot nazariyasi. – T.: Iqtisodiyot, 2022.
7. Mahalliy va xorijiy ilmiy maqolalar (Scopus, Google Scholar bazalari).